

**FYLKESMANNEN I ROGALAND
UTDANNINGSAVDELINGA**

TILSYN MED VINDAFJORD KOMMUNE

TIDSPUNKT: Våren 2007 Vår ref: 07/230

**KOMMUNENS
ADRESSE:** Vindafjord kommune, Rådhuset, 5585 SANDEID

KOMMUNENR: 1160

TILSYNSGRUPPE: Kjell Ivar Dversnes og Vivild Omdal Bredal

**KONTAKTPERSON
I KOMMUNEN:** Stabsrådgjevar Per Ivar Ertresvaag

Heimel for tilsynet:

Opplæringslova § 14-1 andre og tredje ledd, jf. delegasjonsrundskriv F-16/04 frå Utdannings- og forskingsdepartementet og delegasjonsbrev datert 02.03.05 frå Utdanningsdirektoratet.

Tema for tilsynet:

Tilsynet skal kontrollere om skoleeigar oppfyller lova sine krav til gratis grunnskoleopplæring, jf. opplæringslova § 2 - 15, og om skoleeigar har eit forsvarleg system for å ivareta lovkravet, jf. opplæringslova § 13-10 andre ledd.

Fylkesmannen avdekte følgjande under tilsynet:

Avvik :

- **Avvik 1:** Vindafjord kommune har omgått gratisprinsippet ved å gi kollektiv permisjon for elevar ved turar
- **Avvik 2:** Vindafjord kommune har ikkje eit system som sikrar at gåver er reelt frivillige og anonyme

Merknad :

- **Merknad:** Vindafjord kommune har uklar praksis omkring krav til utstyr ved turar o.l.

Kjell Ivar Dversnes
tilsynsleiar

Vivild Omdal Bredal
Førstekonsulent

Innhald:

1. Innleiing
2. Dokumentgrunnlag
3. Gjennomføring
4. Avvik
5. Merknader

1. Innleiing

Rapporten er utarbeidd etter tilsyn i alle kommunar i Rogaland.

Det blei ført tilsyn med:

Opplæringslova § 2-15

Formålet med tilsynet var å vurdere om kommunane følgjer regelen om rett til gratis offentleg grunnskuleopplæring i opplæringslova 2-15, og om skoleeigar har eit forsvarleg system for å ivareta lovkravet, jf. opplæringslova § 13-10 andre ledd.

Tilsynet inngår som ein del av tilsynsverksemda hos Fylkesmannen og er heimla i opplæringslova § 14-1, jf. rundskriv F-06-04 og delegasjonsbrev av 02.03.05 frå Utdanningsdirektoratet

Tilsynsteam og tilsynsmetode

Tilsynsteamet hos Fylkesmannen har bestått av førstekonsulent Vivild Omdal Bredal og rådgivar Kjell Ivar Dversnes.

Fylkesmannen gjennomfører tilsyn etter ulike metodar. Tilsynet blei denne gangen gjennomført ved spørjeskjema til alle kommunane, der vi bad kommunane svare på konkrete spørsmål vedrørande gratisprinsippet.

Desse spørsmåla blei stilte:

1. Korleis informerer kommunen/skolane dei føresette om retten til gratis grunnskuleopplæring?
2. Korleis finansierer kommunen/skolane andre aktivitetar/ekskursjonar som blir gjennomførte i regi av skolen? Krev nokre aktivitetar at elevane har særskilt utstyr?
3. Korleis blir eventuelle avslutningsturar eller - samlingar for 10. årssteg organiserte og finansierte?
4. Praktiserer skolane i kommunen ordningar med til dømes "klassekasse"? Korleis blir dette i tilfelle organisert, og korleis blir midlane brukte?
5. Har kommunen utarbeidd felles retningslinjer for korleis skolane skal følgje opp § 2 - 15, og er desse rutinane i tilfelle skriftleggjorde?
6. Korleis sikrar kommunen seg kjennskap til skolane sin praksis i forhold til Opplæringslova § 2 - 15?

Eventuelle funn ved tilsynet blir formulerte som avvik og/eller merknader.

- **AVVIK** blir definert som mangel på oppfylling av krav fastsett i eller i medhald av lov eller forskrift.
- **MERKNAD** gjeld tilhøve som ikkje blir omfatta av definisjonen for avvik, men som Fylkesmannen meiner det er nødvendig å påpeike slik at kommunen kan betre forholda.

Forhold som er definerte under avvik, **skal** utbetrast innan 15. september 2007. Forhold som er definerte under merknad, bør utbetrast.

2. Dokumentgrunnlag

Følgjande dokument er lagde til grunn:

- Opplæringslova av 17. juli 1998
- Forskrift til opplæringslova
- Ot. prp. 94 (2001-2002)
- Inst. O. nr. 43(2002-03)
- Rundskriv F-14-03
- Brev frå Fylkesmannen til kommunane 15.1.07
- Oppfølgingsbrev frå Fylkesmannen til kommunane 29.3.07
- Svar frå kommunane på brev av 15.1.07 og 29.3.07

3. Gjennomføring

Tilsynet omfatta følgjande aktivitetar:

Varsel om brevtilsyn:	15.01.07
Oppfølgingsbrev:	29.03.07
Utdjupande svar frå kommunane:	våren 2007
Sakshandsaming hos fylkesmannen:	mai - juni 2007

4. Avvik

- **Avvik 1: Vindafjord kommune har omgått gratisprinsippet ved å gi kollektiv permisjon for elevar ved turar**

Avvik frå: Opplæringslova 2-15, jf § 2-11

Lovkommentar:

Ordlyden i § 2-11 regulerer ikkje permisjonar for grupper av elevar. Paragrafen kan ikkje brukast når turen er ein del av grunnskoleopplæringa. Omsynet bak regelen er at det skal vere mogleg for føresette å ta ut elevane frå den obligatoriske grunnskoleopplæringa utanom skolens ferier. Både ordlyden og omsynet bak regelen tilseier at regelen ikkje kan brukast til ei omgåing av gratisprinsippet. Kommunen kan derfor ikkje innvilge permisjon for ei gruppe elevar med heimel i opplæringslova §2-11.

Avviket er basert på følgjande observasjon:

Kommunen stadfester i sin informasjon til Fylkesmannen at elevar i kommunen får kollektivt fri ved avslutningstur arrangert av foreldra.

- **Avvik 2: Vindafjord kommune har ikkje eit system som sikrar at gåver er reelt frivillige og anonyme**

Avvik frå: Opplæringslova § 2-15, jf. opplæringslova § 13-10

Lovkommentar:

Det er tillate for skolar å ta imot gåver og ha klassekassar. Likevel må slike ordningar vere reelt frivillige og anonyme. Det skal ikkje kunne knytast vilkår til verken klassekassar eller gåver, t.d. ved at givaren krev ei gjenyting og ingen bidrag eller gåver må bli gitt som følge av press.

Avviket er basert på følgjande observasjon:

I følgje opplysningar frå kommunen er det ikkje sikra at gåvene er reelt frivillige og anonyme.

5. Merknader

- **Merknad 1: Vindafjord kommune har uklar praksis omkring krav til utstyr ved turar o.l.**

Kommunen gir uklar informasjon om ansvaret ligg på elevane eller skolen når skolen arrangerer turar som krev spesielt utstyr